

Stoletnica rojstva planinskega fotografa Ferda Premruja*

Dandanes, ko smo na vso moč razvijeni od prekrasnih fotografij gora v številnih revijah in knjigah, marsikdaj pozabimo na to, koliko prizadevanja, strasti do fotografiranja in ljubezni do gora so terjali začetki gorniške fotografije. »Gore nas najbolj nagovarjajo s svojimi podobami!« je zapisal znani gorniški mislec, filozof Reinhold Stecher. Zato so imele fotografije gorskega sveta tako velik vpliv na javnost nekoč – in ga imajo še danes. Tudi naš Planinski vestnik bi ne bil to, kar je, če ne bi njegovih platnic in strani krasile podobe gora, ki marsikaterega bralca zapeljejo, da si jih gre ogledat od blizu, ali pa obudijo spomine na kakšna lastna minula doživetja.

Med tistimi, ki so še v času, ko je bil fotografski material silno drag in težko dostopen, z ljubeznijo in navdušenjem fotografirali naše gore in svoje posnetke objavljali na straneh našega Planinskega vestniuka, je bil tudi Ferdo Premru. Rodil se je 30. aprila 1905 v Kranju, vendar je njegov rod izviral iz Vrhpolja pri Vipavi. Letos torej mineva sto let od njegovega rojstva. Oče je bil krojač, v družini je bilo devet otrok in Ferdo je bil drugorojeni. Na obrtni šoli v Kranju se je izšolal za črkostavca. To je bilo težko delo – ročno stavljenje svinčenih črk je sodilo med najbolj naporna in zahtevna dela v tiskarstvu. Starši, ki so otroke pogosto vodili na planinske izlete, so mu vzbudili ljubezen do gora, kamor je rad in pogosto zahajal že v deških letih. Tako se je seznanil z Jožo in Jakobom Čopom ter dr. Miho Potočnikom. Vendar pa si je že zgodaj ustvaril družino in v takratnih težkih razmerah ni mogel več tako pogosto hoditi v hribe kot njegovi samski prijatelji – alpinisti. Ni pa se odrekel planinski fotografiji, tudi potem ne, ko se je z družino 1932 preselil v Ljubljano. Mnoge njegove fotografije so izšle kot razglednice, opremljal je koledarje in turistične brošure, njegovi po-

Ob zatonu vrh Triglava (PV, 1954, št. 8)
Ferdo Premru

snetki Julijcev in Karavank so viseli na stenah planinskih koč in bogatili tudi Planinski vestnik. Posebno po letu 1950 je bilo v naši gorniški reviji objavljenih veliko njegovih celostranskih fotografij, njegovi posnetki so spremljali članke Josipa Westra, Janka Mlakarja in Stanka Dimnika, s katerimi je zahajal v hribe.

Kot fotograf je prejel vrsto priznanj na razstavah v Sloveniji in Jugoslaviji. Za dolgoletno delo v društvu in zlasti za njegov prispevek k planinski fotografiji ga je planinsko društvo Ljubljana – Matica, katerega član je bil, leta 1977 odlikovalo z Zlatim častnim znakom društva.

Fotografsko dediščino Ferda Premruja, ki je tudi pomemben dokument celih obdobjev našega planinstva, hrani Triglavsko muzejska zbirka v Mojstrani. ○

* Na podlagi podatkov, ki jih je uredništvu PV posredovala hči, Majda Clemenž, napisala Marjeta Keršič – Svetel.